

До
ЧЛЕНОВЕТЕ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

Относно

Участие на адв. Валя Гилова в VII-та Международна конференция, организирана от Варшавската адвокатска колегия

Място на провеждане:

Бизнес сграда Кула Варшава, гр. Варшава, Република Полша

Време на провеждане:

От 23-ти до 24-ти май 2024 г.

Уважаеми членове на Висшия адвокатски съвет

Имах честта да участвам в работата на VII-та Международна конференция под мотото „Модерната адвокатска колегия“, организирана от Варшавската адвокатска колегия (бивши юрисконсулти), които са учредили втора адвокатска колегия във Варшава и имат значително повече членове отколкото традиционната организация на адвокатите в Полша.

С настоящото изложение ще направя опит да ви запозная с част от темите, са актуални за международната адвокатска общност и станаха предмет на обсъждане от адвокатите присъстващи на Конференцията.

I. Встъпителни бележки

Конференцията се проведе в рамките на два дни - 23-ти и 24-ти май 2024 г., с работни сесии от 11:00 часа до 18:00 часа, като фокусът на Конференцията беше концентриран върху въпроса как трябва да изглежда една модерна адвокатска организация, независимо дали се касае за национална или регионална и въобще независимо от начина, по който адвокатурата е организирана в съответната страна.

Работните сесии бяха във формат 50-60 участници, като говорителите бяха обикновено 4-5, които представяха кратки изложения по зададената тема, като споделяха опита на колегията, чиито представители бяха. След изложенията имаше дискусии, в които всеки участник можеше да сподели опита на собствената си страна и да зададе въпроси относно нерешени проблеми, касаещи адвокатурата. Форматът беше по-скоро дискуссионен, като напомняше по-скоро на кръгла маса, а не на конференция, което създаде възможност да се чуят повече мнения. Целта беше споделяне на опит, а не съставяне на заключителен документ, като например декларация, позиция и прочие.

Основните въпроси, които бяха поставени на дискусия

1. За ролята на адвокатските колегии в законотворчеството: Форми на сътрудничество на адвокатските колегии със законодателя и участие на отделните адвокати като правни експерти в процеса на изготвяне и изменение на законодателството.

2. Сътрудничеството между адвокатските колегии и правоприлагащите органи: Основния акцент беше поставен върху сътрудничеството на адвокатските колегии с

полицията и прокуратурата, като правозащитни органи. Ефективността на защита на гражданските права в контекста на сътрудничеството между адвокатурата и правоприлагащите органи. Акцентът естествено беше върху ролята на адвокатите в съдебните производства и сътрудничеството между адвокатите – процесуални представители със съда с оглед установяване на истината в хода на съдебните производства като крайна цел на процеса.

3. За правната етика на адвоката: Въпросите които бяха засегнати са относно етични ценности в правната практика и в общуването между адвокатите и другите правни професии, така че да бъде постигнато върховенството на правото като основна ценност на обществото. Бяха дискутирани добрите практики на адвокатските колегии относно насърчаване на своите членове към етично поведение. Беше акцентирано върху ролята на адвокатите за правното образование на обществото и въобще за просветителската функция на адвоката като общественик.

4. За застъпничеството за правата на човека: Акцентът беше върху правозащитната роля на адвоката относно основните права на човека. Беше посочена изключителната роля на адвокатските колегии като организации в защита правата на малцинствата и предизвикателствата, пред които адвокатските колегии са изправени във връзка със сътрудничеството с публичните власти, в това число и законодателните органи.

5. Адвокатите и социална справедливост: Фокусът беше върху ролята на адвокатите при обезпечаване на равен достъп до правосъдие. В тази връзка най-широко бяха дискутирани добрите практики на рго вoпо проектите, тяхната роля за обществото и начина, по който тези проекти се промотират в обществото, така че да стигнат до най-широк кръг нуждаещи се. Беше подчертана особената и историческа дадена роля на адвокатите като защитници на бедните и онеправданите.

6. За устойчивото развитие на правото и обществото: В рамките на тази тема се поставиха въпросите сътрудничеството на адвокатските колегии и неправителствени организации, с акцент опазване на околната среда и социалните политики. Бяха посочени добри практики на правно сътрудничество.

7. За отношенията на адвокатурата с изпълнителната власт: Акцентът беше върху формите на сътрудничество между адвокатските колегии и правителствата, като основният дискуссионен въпрос беше доколко съвременната адвокатска колегия може да влияе върху публичните политики при проблемни ситуации.

2. Събития на 23.05.2024 г.

2.1. Откриване на Конференцията

Откриването на конференцията беше на 23-ти май от 12 часа от проф. Моника Каткевич. Председател на Варшавската адвокатска колегия.

Откриваща реч на Зузана Руджинска-Блушч. Заместник-министър на правосъдието на Полша, която се спря най-вече на доброто сътрудничество между Варшавската адвокатска колегия и министерство на правосъдието в сферата на нормотворчеството, уеднаквяване на съдебната практика и обезпечавана на правната помощ, особено по отношение на бежанците от Украйна

2.2. Тема „КОГАТО АДВОКАТСКИ КОЛЕГИИ СЕ АНГАЖИРАТ С ПУБЛИЧНО ЗАСТЪПНИЧЕСТВО - СЛУЧАИ ОТ КАЛИФОРНИЯ“

Тереза Лийтс. Заместник-председател на секцията по международно право и имиграция на Асоциацията на адвокатите в Калифорния. Вицепрезидент на адвокатската колегия на окръг Лос Анджелис. Помощник главен юрисконсулт, Правен отдел, Франчайзинг звено на Калифорнийски отдел за финансова защита и иновации. САЩ.

В изложението бяха посочени примери на обществени активности на адвокатурата в три свършено различни сфери:

- Популяризиране и обезпечаване на получаване лицензи и разрешителни за франчайз като форма на стопанска дейност на малкия и средния бизнес (проблемът е бил и нормативен и чисто организационен);
- Споделени социални активности на адвокатурата с неправителствени организации при обезпечаване на закрила на проблемни деца и младежи, в които се включват и студенти по право, които по този начин получават практически умения.
- Дейности с международен аспект в защита на малцинствени групи и най-вече жени и деца в Африка (Уганда), в зони на военни действия и бедствия (включително финансиране на кухни за изхранване на гладувачи и социални убежища).

2.3. Тема „ИЗГРАЖДАНЕ НА МОСТОВЕ В ЗАКОНОДАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС: РОЛЯТА НА ГЕРМАНСКАТА ФЕДЕРАЛНА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ В НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ЗАКОНОДАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ“

Сабине Фурман. Заместник-председател на Германската федерална адвокатска колегия. Председател на адвокатската колегия на Саксония. Германия

Фокусът беше върху правни инициативи за усъвършенстване на законодателството в две направления – с оглед синхронизиране на законодателството с правото на Европейския съюз и от друга страна усъвършенстване на законодателството с оглед засилване ролята на адвоката в съдебните процедури.

Беше представена дългогодишна инициатива на германската федерална адвокатура за популяризиране на адвокатската професия и нуждата от професионален коментар по всякакви юридически теми, който да повишава правната култура в обществото:

- провеждане на специализирани обучения за журналисти, представящи правни теми, за важноста да бъдат адекватно отразявани всякакви правни въпроси. Създадена е като резултат практика при наличие на обществено значим случай с правен аспект, да се търси становище на Германската федерална адвокатска колегия или консултация от адвокат-специалист, за адекватно представяне на въпроса пред обществото;

- създаване на подкаст „популяризиране на адвокатската професия“, в който адвокати, университетски преподаватели, магистрати, обсъждат важни правни и обществени въпроси. Всяко отделно издание вече има по над 20 000 реални гледания и стотици хиляди гледания общо.

2.4. Тема „РУМЪНСКИТЕ АДВОКАТИ В ЗАЩИТА НА ПРАВОСЪДИЕТО СРЕЩУ НЕДОСТАТЪЦИТЕ НА СИСТЕМАТА“

Анка Бачу. Член на Съвета. Адвокатска колегия Клуж. Румъния

Информацията, която беше изнесена, беше много тревожна, защото се оказа, че в Румъния има недостиг на съдии, честа смяна на първоинстанционните съдии и твърде ранно пенсиониране – на 52 години съдиите се пенсионираат с доста солидни пенсии за стандарта на Румъния (3000 евро) поради което рядко остават да работят след навършване на пенсионна възраст.

Съдебните производства са с минимална продължителност от 5 години, като липсва и специализация в сферата на търговското правосъдие. Чакат се решения с години независимо от нормативно предвидените срокове от 2 до 6 месеца. Забавеното правосъдие се отразява негативно не само по отношение правата на гражданите, но и на работата на адвоката, защото всичките негативи се поемат от адвокатите. Работата на адвокатите намалява значително, защото хората се отказват от водене на процеси, а адвокатите трябва да полагат много повече усилия – и време и средства, за да се занимават с адвокатска работа. Като икономически ефект лошото правосъдие е довело до отлив от инвестиции, а от там и до липса на платежоспособни клиенти.

Помолих колегите от Румъния да споделят опита си със задължителната съдебна медиация и производствата по несъстоятелност на физическите лица. Опитът е твърде негативен. След две години задължителна медиация Конституционният съд на Румъния е обявил закона за противоконституционен, като обяснението беше, че това е направено и заради затлачването на съдилищата с дела, които са чакали процедурите по медиация да приключат. А по отношение на несъстоятелността на физическите лица самият закон е бил суспендиран поради невъзможност съдебната система да поеме натоварването при първоначалното влизане на закона в сила.

2.5. Тема „ЗАСТЪПНИЧЕСТВОТО НА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ АНКАРА ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА“

Менгу Гьокше. Адвокатската колегия Анкара, Представител на Съюза на турските адвокатски колегии за ФВЕ. Представител на Адвокатска колегия Анкара за Варшавската адвокатска колегия. Заместник-председател на Комисията за професионална солидарност на ФВЕ

Изложението представляваше нещо като отчетен доклад на Анкарската адвокатска колегия, защото бяха посочени множество статистически данни за броя на вписани адвокати, броя на отписаните адвокати, като беше подчертан отлив от професията, заради преследването на адвокати по политически причини. Беше подчертана ролята на адвокатската колегия в защита правата на адвокатите, особено защитата от наказателни преследвания на адвокатите и техните семейства.

2.6. Тема „ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТАТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА: СИСТЕМАТА ЗА ПРАВНА ПОМОЩ И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО НА АДВОКАТУРАТА С ОБЩЕСТВЕНИТЕ ВЛАСТИ – УСЛОВИЯ ЗА ДОСТЪП ДО ПРАВНА ПОМОЩ; ЦЕНТРОВЕ ЗА ПРАВНА ПОМОЩ И МОБИЛНИ ЦЕНТРОВЕ ЗА ПРАВНА ПОМОЩ“

Стефан Марчев. Председател на Софийска адвокатска колегия. България

Беше представен добрия опит на Софийската адвокатска колегия при осъществяване на сътрудничество с полицейските органи в районните управления в София, доброто сътрудничество и откриване на регионални центрове, особено в райони населени с малцинства. Споделена беше инициативата за създаване на мобилни центрове за правна помощ, която се осъществява в сътрудничество със Столична община, която е взела решение и обезпечила финансово тази инициатива.

2.7. Тема „ПОЛОВО РАЗНООБРАЗИЕ В ЮРИДИЧЕСКАТА ПРОФЕСИЯ – РОЛЯТА НА АДВОКАТСКИТЕ КОЛЕГИИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕТО НА БАЛАНС“

Анна Виржиковска. Почетен президент. Международна асоциация на младите юристи

Акцентът беше върху защита правата на жените адвокати и обезпечаване на професионални възможности да осъществяват дейността си по време на майчинството и отглеждане на децата. Беше подчертана и ролята на адвокатските колегии като пример за толерантност към различията.

2.8. Тема „РОЛЯТА НА АДВОКАТСКИТЕ КОЛЕГИИ В ЗАЩИТАТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА. ОБСЕРВАТОРИИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В РАМКИТЕ НА АДВОКАТСКИТЕ КОЛЕГИИ“

Емилио Рамирес Матос. Член на Управителния съвет на Мадридската адвокатска колегия. Испания

Беше споделен опитът на Мадридската колегия по създаване на центрове за защита правата на човека в рамките на адвокатската колегия, като бяха разказани отделни случаи на осъществена непосредствена закрила на застрашени лица, включително извън страната например в Мексико.

2.9. Тема BERLINER ANWALTVEREIN (БЕРЛИНСА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ) В ДИАЛОГ С ОБЩЕСТВОТО - БЕРЛИНСКИТЕ АДВОКАТИ ХОДЯТ НА УЧИЛИЩА!

Йорг Шахшнайдер. Член на съвета на Берлинската адвокатска колегия. Берлин

Всъщност берлинските адвокати са започнали инициатива за правно образование на обществото, което да започне от училищата, като са създадени програми, приспособени за различни възрастови групи. Адвокатите посещават училищата и имат специални представления на тема основни права и задължения, политическо устройство, статут на държавата, държавните органи и прочие. Тази програма е изключително добре приета в обществото и е довела до популяризиране на адвокатската професия в цялост.

3. Събития на 24.05.2024 г.

3.1. Тема „АДВОКАТСКАТА ПРОФЕСИЯ В ИТАЛИЯ“

Валерио Саломоне, член на Римската адвокатска колегия, Италия

В това изложение на практика беше направено кратко резюме на италианския закон за адвокатите, относно придобиването на права, задължителното обучение на адвокати (3 години), задължителната квалификация (провежда се от органите на адвокатурата и от сертифицирани от органите на адвокатурата организации). Подробно разясни структурата на адвокатурата (национален съвет и регионални структури), начина на избирането на органите (25 души с мандат от по 4 години) и множество комисии (44 постоянни), които подпомагат дейността на националните и регионални структури. Тревожна е темата за броя на адвокатите на база броя на населението, защото Италия е на първо място по брой адвокати в Европа.

3.2. Тема „ЧУВА ЛИ СЕ ОЩЕ ГЛАСЪТ НА АДВОКАТИТЕ?“

Лоана Варга, член на Съвета на Адвокатска колегия Клуж, Румъния

Говорителката е професор по наказателно право и направи доста критично изложение относно недостатъчната активност на адвокатите и на органите на адвокатурата по отношение на съдебната система, защита на основаните права, но и от друга страна отпрати сериозна критика към държавните органи в Румъния.

3.3. Тема „ЗАСТЪПНИЧЕСТВО ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА: ЗАСТЪПВАНЕ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА. РОЛЯТА НА АДВОКАТСКИТЕ КОЛЕГИИ В ЗАЩИТАТА НА ПРАВАТА НА МАЛЦИНСТВАТА. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТАТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С ОБЩЕСТВЕНИТЕ ВЛАСТИ.“

Микеле Калантропо, ръководител на Комисията по международно право и права на човека, Адвокатска колегия Палермо, Италия.

В представянето си Микеле Калантропо акцентира, че развитието на обществените отношения води до това, че вече не може да се говори за малцинства, за защита на „колективни“ права на малцинствата или на членове на тези малцинства, а за защита на *уязвими лица*, независимо дали са членове на малцинство или мнозинство. Даде пример с дългогодишния стремеж за равенство в правата на жените и мъжете адвокати – в Италия вече преобладават жените адвокати, което не превръща жените в „неуязвими“ лица поради факта, че вече не са малцинство, а мнозинство в професията – възнагражденията, плащани на жени адвокати, условията за връщане към професията на жените след майчинство продължават да ги поставят (макар и като членове на мнозинството) в уязвимо положение. Посочи, че инициативи, предприети в защита на правата на малцинствата или уязвими лица, са много по-ефективни, когато се предприемат от Адвокатските колегии в сътрудничество с неправителствени организации и публичните власти.

3.4. Тема „RRO VONO ПРОЕКТИ ВЪВ ВАРШАВСКАТА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ И НАШИЯТ АНГАЖИМЕНТ С БЕЖАНСКАТА КРИЗА“

Филип Черницки, член на комисията по външни отношения и права на човека, Варшавска адвокатска колегия

Това изложение беше много впечатляващо, защото представи наистина грандиозната работа на Варшавска колегия по отношение на бежанците от Украйна, предоставената правна и логистична помощ, включително и чрез създадените мобилни „Гранични групи“, включващи адвокати, психолози и медицински работници, които предоставят помощ на самата граница. Изнесената статистика показва изключителна работа и то доброволно от страна на адвокатите, защото това са проекти които не са финансирани от държавата, по линия на правната помощ, а са изцяло осъществени на доброволни начала от адвокатите от Варшавската адвокатска колегия.

Варшавската колегия участва в създаването на правни клиники към всички юридически факултети, в които студенти и адвокати предоставят безплатна правна помощ и консултации.

Варшавската адвокатска колегия е създавала и е електронна система за pro bono помощ от страна на адвокати, в която:

- Всеки адвокат, който желае да работи в системата за pro bono правна помощ, се регистрира и заявява сфера на дейност;
- В електронната система се регистрират случаите на поискана правна помощ и в която всеки регистриран там адвокат може да заяви, че иска да се заеме с даден случай.

Системата следи развитието на делата и изхода на спора.

Ето малко статистика:

- Адвокатската колегия има подписани 25 споразумения с институции и неправителствени организации за подпомагане на лица от различни уязвими социални групи;
- 68 адвокати и 58 младши адвокати са се включили в pro bono проектите на колегията и създадената „електронна система за про-бонo правна помощ“.
- Предоставена е безплатна правна помощ по 240 случая чрез тази система;
- Създадени са три центъра за безплатна правна помощ;

3.5. Тема „РОЛЯТА НА ВАРШАВСКАТА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ И СПАЗВАНЕ НА ЕТИЧНИТЕ ПРАВИЛА ОТ АДВОКАТИТЕ“

Силвия Колоджей, Член на комисията по международни отношения и права на човека, Варшавска адвокатска колегия, представи темата за ролята и функциите на варшавската адвокатска колегия по изработването и приемането на Етични правила за упражняване на адвокатска професия, обучението на адвокатите по деонтология и мерките по спазване на правилата.

Акцентът в изложението беше, че Варшавската адвокатска колегия (ВАК) работи в три насоки, за да осигури високи етични стандарти за всички адвокати:

- Обучение;
- Разпространяване на информация за дисциплинарна практика;
- Изпълнение на наказанията за установени етични нарушения.

Обучението е задължителна част от подготвящото обучение по време на стажантския обучителен период във ВАК (общият обучителен период на стажант-адвокатите в Полша е 3 години), като обучението по деонтология е основна част от обучението през втората година; провежда се чрез колоквиуми по етични казуси. Съблюдава се изискване стажант-адвокатите да съблюдават стриктно всички етични правила по време на периода на обучението (стажа); във заключителния Професионален изпит, полаган за прием в адвокатурата, се включва Етичен модул. Всеки адвокат има задължение да посещава поддържащи обучения по деонтологични въпроси.

Чрез изданието на ВАК – temidium (електронно издание, подобно на сп. Адвокатски преглед) се разпространява информация за: текущи обучения, включително електронни, за установени дисциплинарни нарушения.

При нарушение от адвокат на етичните правила, чрез надлежно дисциплинарно производство пред дисциплинарен съвет към ВАК, и втора инстанция – дисциплинарен съд към ВАК, се налагат наказания, най-тежкото от които е заличаване от списъка на адвокатите. В много от случаите на приложими по-леки дисциплинарни наказания, на наказания адвокат се налага задължение за задължително посещаване на определен брой обучения по деонтология.

С уважение, ...

адв. Валя Гигова